

Ks. mgr lic. Marcin Kuczyński

**DUSZPASTERSKIE TOWARZYSZENIE
DZIECKU TERMINALNIE CHOREMU I JEGO RODZINIE
W DOMOWYCH HOSPICJACH DZIECIĘCYCH W POLSCE**
Studium teologiczno-pastoralne

Opieka w domowych hospicjach dziecięcych na całym świecie, w tym również w Polsce od wielu lat nabiera coraz większego znaczenia, dlatego biorąc pod uwagę ważność i aktualność tej przestrzeni w perspektywie duszpasterskiej wymaga ona ciągłej refleksji. Niniejsza dysertacja jest próbą wypracowania takiego modelu duszpasterskiego towarzyszenia dziecku terminalnie choremu i jego rodzinie w domowych hospicjach dziecięcych w Polsce, aby odpowiadał zarówno na wskazania Magisterium i nauk pozateologicznych, jak również na współcześnie istniejące potrzeby i uwarunkowania. W realizacji postawionego przez autora celu badawczego skorzystał on z jednego z paradygmatów badawczych w teologii pastoralnej, zwanego paradygmatem trzech etapów analizy teologiczno-pastoralnej. Odwołał się on przy tym do nauczania Magisterium oraz wskazań nauk pozateologicznych, a także do uzyskanych wyników badań jakościowych przeprowadzonych w 2022 roku w dziesięciu domowych hospicjach dziecięcych w Polsce wśród rodziców terminalnie chorych dzieci i kapłanów w nich posługujących.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy rozdział niniejszej dysertacji koncentruje się wokół misterium cierpienia terminalnie chorego dziecka w perspektywie jego śmierci bezpośrednio oddziaływującego na integralność jego najbliższego środowiska. Został ukazany wizerunek rodziny, sposób jej funkcjonowania oraz płynące z zaistniałej sytuacji problemy.

Rozdział drugi ukazujący holistyczny wymiar towarzyszenia zespołu hospicyjnego w dziecięcych hospicjach domowych przedstawia jego trzy etapy: opiekę perinatalną, obecność przy dziecku i rodzinie po jego narodzinach, towarzyszenie po śmierci dziecka. Ukazano również realizowane na tychże etapach metody i formy pomocy.

Rozdział trzeci koncentruje się na ukazaniu palety możliwości pomocy zarówno dziecku terminalnie choremu jak i jego całej rodzinie. Został ukazany również religijno-duchowy wymiar życia dziecka chorego terminalnie oraz roli, jaką w jego rozwoju ma kapłan hospicyjny. Podkreślono też dialogiczny aspekt opieki paliatywnej.

Czwarty rozdział zawiera wyniki badań własnych dotyczących duszpasterskiego towarzyszenia dziecku terminalnie choremu i jego rodzinie poprzedzone metodologicznym opisem.

Ostatni rozdział niniejszej dysertacji zawiera zarówno wnioski jak i postulaty ukierunkowane na poprawę i rozwój duszpasterskiego towarzyszenia w domowych hospicjach dla dzieci w Polsce. W oparciu o przeprowadzone badania empiryczne wyodrębniono cztery kierunki dotyczące: posługi kapelana wobec dziecka, jego rodziców, zespołu hospicyjnego oraz jego formacji i przygotowania do pełnienia tej posługi.

Nie rosząc prawa do autorytatywnego, zawierającego odpowiedź na wszystkie pojawiające się pytania autor stwierdził, że przeprowadzona refleksja naukowa, związana także z wieloletnim pełnieniem posługi kapelana hospicyjnego, dostarcza pewnych racjonalnych przesłanek do prowadzenia dalszych dyskusji na temat właściwego sposobu funkcjonowania domowych hospicjów dla dzieci w Polsce. Niniejsza rozprawa jest zaproszeniem duchownych i świeckich do synodalnego spojrzenia na to, jak kształtować i rozwijać sposób towarzyszenia całemu Kościoła osobom potrzebującym ze szczególnym uwzględnieniem dzieci terminalnie chorych i ich rodzin.

Ks. mgr lic. Marcin Kuczyński

**PASTORAL ACCOMPANIMENT
OF THE TERMINALLY ILL CHILD AND HIS FAMILY
IN CHILDREN'S HOME HOSPICES IN POLAND
A theological and pastoral study**

Care in children's home hospices around the world, including Poland, has been gaining more and more importance for many years, so given the importance and timeliness of this space in a pastoral perspective, it requires constant reflection. This dissertation is an attempt to develop such a model of pastoral accompaniment of a terminally ill child and his family in children's home hospices in Poland, so that it responds both to the indications of the Magisterium and extra-theological sciences, as well as to contemporary needs and conditions. In realizing the research goal set by the author, he made use of one of the research paradigms in pastoral theology, called the paradigm of three stages of theological-pastoral analysis. In doing so, he referred to the teaching of the Magisterium and the indications of the extra-theological sciences, as well as to the obtained results of a qualitative study conducted in 2022 in ten home-based children's hospices in Poland among parents of terminally ill children and chaplains ministering in them.

The dissertation consists of five chapters. The first chapter of this dissertation focuses on the mystery of suffering of a terminally ill child in the perspective of his death directly affecting the integrity of his immediate environment. The image of the family, the way it functions and the problems arising from the situation are shown.

The second chapter, showing the holistic dimension of the companionship of the hospice team in children's home hospices, presents its three stages: perinatal care, presence with the child and family after birth, accompaniment after the child's death. The methods and forms of assistance implemented at these stages are also shown.

The third chapter focuses on showing the palette of possibilities for helping both the terminally ill child and his or her entire family. The religious-spiritual dimension of the life of the terminally ill child and the role that the hospice chaplain has in its development is also shown. The dialogical aspect of palliative care was also emphasized.

The fourth chapter contains the results of our own research on the pastoral accompaniment of the terminally ill child and his family, preceded by a methodological description.

The last chapter of this dissertation contains both conclusions and postulates aimed at improving and developing pastoral accompaniment in children's home hospices in Poland. Based on the empirical research conducted, four directions were identified regarding: the chaplain's ministry to the child, the child's parents, the hospice team, and their formation and preparation for this ministry.

Without claiming the right to an authoritative, containing an answer to all the questions that arise, the author stated that the scientific reflection carried out, which is also related to many years of serving as a hospice chaplain, provides some rationales for further discussions on the proper way to operate home hospices for children in Poland. This dissertation is an invitation to the clergy and laity to take a synodal look at how to shape and develop the way the whole Church accompanies those in need with a special focus on terminally ill children and their families.